บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังและความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎี และแนวคิดของความคาดหวัง
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
6. บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎี และแนวคิดของความคาดหวัง

1. ความหมาย ทฤษฎี และแนวคิดของความคาดหวัง

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้แตกต่างกัน ดังเช่น

พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2547 : 134) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคาดหวังเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้คนเราพยายามที่จะทำอะไรบางอย่าง เพื่อให้ตนเองได้รับความสมหวังจึงเสมือนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลต้องการที่จะสนองตอบความคาดหวังของตนเอง ถ้าสมหวังก็เหมือนกับการประสบความสำเร็จ

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2545 : 102) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า ความคาดหวังคือความเป็นไปได้ที่การกระทำ หรือความพยายามโดยเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ระดับที่ 1 โดยเฉพาะความคาดหวังนี้จะต่างจากความเป็นเครื่องมือโดยที่ความคาดหวังจะเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะได้มาซึ่งผลลัพธ์ในระดับที่ 1 ในขณะที่ความเป็นเครื่องมือนั้นจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของผลลัพธ์ในระดับที่ 1 และ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สงวน ช้างฉัตร (2541 : 139) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความเชื่อเกี่ยวกับความน่าจะเป็นหรือโอกาสของความเป็นไปได้ที่การกระทำบางอย่างหรือเฉพาะอย่างจะทำให้เกิดผลลัพธ์เฉพาะอย่างตามมาภายหลัง

เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ (2540 : 30) ได้ให้ความหมายความคาดหวังไว้ว่า ความพยายามที่บุคคลหนึ่งใช้ไปเพื่อให้ได้ผลลัพธ์มานั้นถูกกำหนดโดยอิทธิพลความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น หากเห็นว่าโอกาสของการดำเนินงานให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าวมีโอกาสสำเร็จน้อยหรือไม่มีเลย ความมานะพยายามก็จะมีน้อยหรือไม่มีเลย ดังนั้นความคาดหวังก็คือความสัมพันธ์ของความพยายามที่มีต่อการดำเนินงานระดับมากน้อยของความเชื่อ หรือความคาดหวังอาจจะแปรไประหว่างค่าศูนย์หรือไม่มีความเชื่ออยู่เลยจนถึงหนึ่งหรือการมีความมั่นอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามความคาดหวังนี้ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของบุคคลต่อสถานการณ์ไม่ใช่ความเป็นจริง

จากความหมายของความคาดหวังดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า ความคาดหวังคือ การคาดคะเนหรือคาดเดาเหตุการณ์ในอนาคตว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้น และสิ่งใดไม่น่าจะเกิดขึ้น หากสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นตามความคาดหวังจะทำให้บุคคลที่คาดหวังเกิดความพึงพอใจและมีเจตคติที่ดี และสิ่งใดที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามความคาดหวังจะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความพึงพอใจหรือมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. ทฤษฎีความคาดหวัง (The Expectancy Theory)

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545 : 170) ทฤษฎีความคาดหวังเป็นทฤษฎีของกลุ่มนักจิตวิทยาปัญญานิยม (Cognitivism) ซึ่งนักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยมกลุ่มนี้ประกอบด้วย Vroom, Lawler และ Porter มีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ใช้ปัญญาในการตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่สอนงความต้องการของตนเอง จากความเชื่อที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกมีการใช้สติปัญญา มีการใช้หลักเหตุผล ใช้ความคิด มีวิจารณญาณในการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้โดยตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดคติฐาน (Assumptions) ดังนี้

1. พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดขึ้นโดยแรงผลักดันทั้งภายในตนเองและจากภายนอกคือแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง

2. มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ (Need) ความปรารถนา (Want) และเป้าหมาย (Gold) ที่แตกต่างกัน

3. บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมโดยการเลือกจากพฤติกรรมหลาย ๆ อย่าง ซึ่งข้อมูลที่เป็นสิ่งช่วยตัดสินใจคือ ความคาดหวังในผลลัพธ์ที่ได้ภายหลังจากพฤติกรรมนั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากแนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง มีนักจิตวิทยาหลายคนกำหนดสมมุติฐานของสิ่งที่กำหนดการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานในขบวนการนี้ ได้แก่

1. ความคาดหวัง (Expectancy) เป็นความเชื่อของบุคคลในเรื่องความน่าจะเป็นของการแสดงพฤติกรรมจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ขึ้น ซึ่งค่าที่กำหนดมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1

2. เครื่องมือ (Instrumentality) เป็นความเชื่อหรือการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ระดับแรกอาจจะเป็นทางนำไปสู่ผลลัพธ์ในระดับที่สอง

3. คุณค่า (Value) คือระดับความเชื่อมั่นของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในเชิงบวกเมื่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่เขาต้องการ และจะเป็นลบเมื่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่เขาไม่ต้องการ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2540 : 171) ได้กล่าวถึง แนวความคิดของ Vroom ทฤษฎีความคาดหวังจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 องค์ประกอบคือ ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำ (Effort-Performance Expectancy) ความคาดหวังในการกระทำต่อผลกรรม (Performance-Outcome Expectancy) และค่าของผลกรรมหรือคุณค่าของผลลัพธ์ (Valence of Outcome) ตามทฤษฎีความคาดหวัง การจูงใจให้บุคคลกระทำหรือแสดงพฤติกรรมจะมีโอกาสประสบความสำเร็จถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าพฤติกรรมที่กระทำหรือแสดงนำไปสู่ผลกรรม ผลกรรมนั้นมีค่าสูงสำหนับตัวเขาเองและเชื่อว่าเขาสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นได้ ดังแผนภาพที่ 1

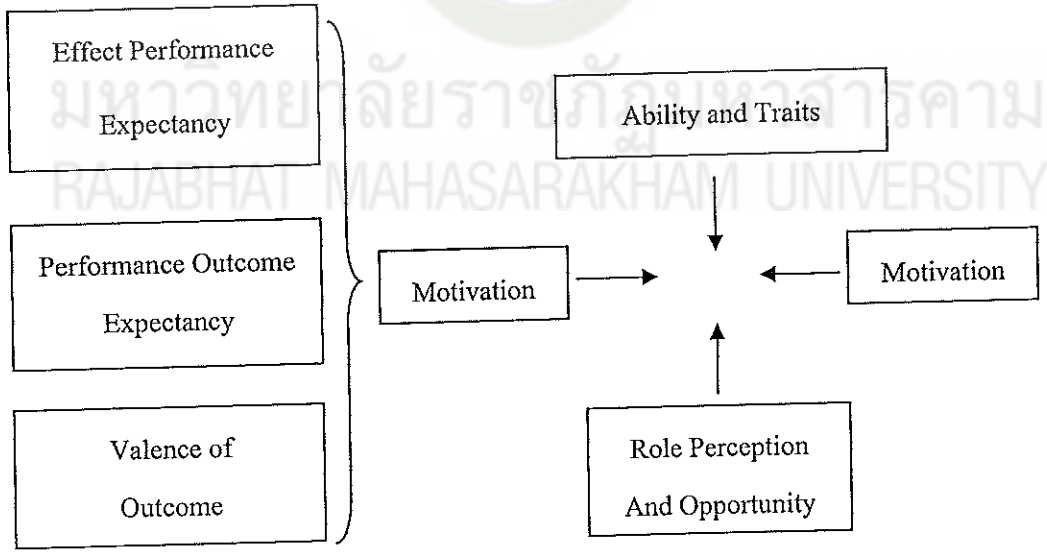

แผนภาพที่ 1 โมเดลทฤษฎีความคาดหวัง Expectancy (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2540 : 171)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำ (Effort-Performance Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าถ้าตนเองแสดงพฤติกรรมเต็มความสามารถจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดบุคคลผู้นั้นจะชั่งใจว่าพฤติกรรมนั้นยากสำหรับตนหรือไม่ก่อนที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นออกไป

2. ความคาดหวังในการกระทำต่อผลกรรม (Performance- Outcome Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลหวังไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม ถ้าหากเขากระทำพฤติกรรมนั้นแล้วเขาจะได้รับผลลัพธ์ที่จะเป็นผลดีหรือผลเสียต่อตัวเขาอย่างไร

3. ค่าของผลกรรมหรือคุณค่าของผลลัพธ์ (Valence of Outcome) หมายถึง คุณค่าหรือความต้องการที่ผลกรรมนั้นมีให้แก่บุคคลที่จะต้องแสดงพฤติกรรมนั้นออกไป เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกรรมนั้น ซึ่งแต่ละบุคคลมีการรับรู้ที่แตกต่างกันต่อผลกรรมเดียวกัน

จากทฤษฎีความคาดหวังข้างต้น จะเห็นได้ ตัวแปรพื้นฐานในการปฏิบัติงานหรือการทำงานของบุคคลประกอบด้วย 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ ความคาดหวัง เครื่องมือ และคุณค่าส่วนตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ แรงจูงใจ ความพยายาม การปฏิบัติงาน ผลลัพธ์หรือผลตอบแทน รวมถึงการรับรู้บทบาท ดังนั้น ความคาดหวังจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลในการตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายที่สนองความต้องการของตนเอง

แนวคิด เกี่ยวกับความคิดเห็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ความหมายความคิดเห็น

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ และ ฉัตรยาพร เสมอใจ (2547 : 14-20) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความคิดเห็นและการรับรู้ที่มีความแตกต่างเนื่องจากการรับรู้สถานการณ์ระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาแตกต่างกัน ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลต่างกัน หรือเลือกรับรู้ในสิ่งที่ต้องการเท่านั้น ดังนั้นผลลัพธ์ของการรับรู้ก็อาจต่างกันด้วย องค์การต้องพยายามให้พนักงานมีการรับรู้และจัดเตรียมขึ้นของการรับรู้คืออธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ (Objective) ให้พนักงานมีการรับรู้ (Awareness) การยอมรับ(Recognition) ตีความหมาย (Interpretation) มีการตอบสนอง (Response) ต่อการเปลี่ยนแปลง

เสกสรร วัฒนพงษ์ (2542 : 21-25) ได้สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ทัศนะ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติ และข้อเท็จจริง ความรู้ที่มีอยู่ของแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การแสดงออกอาจพูดหรือเขียนก็ได้

ปองปรีดา โยธา (2542 : 11-15) กล่าวว่า ความคิดเห็นจากการแปลข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็นมา โดยลักษณะการแปลข้อเท็จจริงนั้น ย่อมเป็นไปตามทัศนคติของบุคคล และเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงมีความคิดเห็นอย่างนั้น บุคคลนั้นจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิด ซึ่งไม่เป็นการผิดหรือถูกและไม่สามารถบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่ในเรื่องนั้น ๆ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2540 : 30) ได้กล่าวถึงความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า หมายถึง ความพึงพอใจ ความชอบ หรือความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรม ตลอดจนแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม ทัศนคติหรือความคิดเห็นเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภคเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต ซึ่งใช้เป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิดและพฤติกรรม โดยทัศนคติหรือความคิดเห็นนั้นประกอบไปด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน คือ

1. ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive Component) หมายถึง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งของหรือบุคคล ซึ่งขึ้นกับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เคยได้รับรู้มาก่อน

2. ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล เช่น เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ เป็นต้น

3. ส่วนของพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง พฤติกรรมหรือแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดพฤติกรรม

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 : 13-15) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation)
2. ข้อมูลข่าวสาร (Information)
3. การเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation)
4. ประสบการณ์ (Experience)
5. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น เพศของผู้แสดงความคิดเห็น และเวลาของการแสดงความคิดเห็น

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2537 : 18-25) ได้กล่าวว่า ทัศนคติหรือความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูด หรือพฤติกรรมคนแต่ละคนจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากน้อยแตกต่างกัน ทัศนคติเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรม (Abstract) ซึ่งอิทธิพลมากมายแทบที่จะกล่าวได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตขึ้นอยู่กับทัศนคติของบุคคลเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องที่สำคัญมากเพียงใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เรืองวิทย์ แสงวัฒนา (2522 : 13-16) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมการแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความสำคัญของความคิดเห็นคือการศึกษาความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูดหรือเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่าง ๆ เพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โครงการพัฒนาใด ๆ ก็ตาม ถ้าจะให้เสร็จและบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงแล้วก็ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคน

จากความหมายของความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่าความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลายด้านและความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงและเจตคติของบุคคลไม่สามารถตัดสินได้ว่าถูกหรือผิดอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นก็ได้

แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

1. ความหมายของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น (2555 : ออนไลน์) กล่าวถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นปัจจัยหลักสำคัญประการหนึ่งในกาบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐในส่วนกลางให้เหลือแต่ภารกิจหลักที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และเพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทนในภาระงานที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งรวมถึงการดูแลความสงบเรียบร้อยการพัฒนาท้องถิ่น และการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ การพัฒนาและการจัดการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในสภาวะที่สังคมมีกลุ่มที่หลากหลาย มีความต้องการและความคาดหวังจากรัฐที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รัฐมีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จัด เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น ในแต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจนั้น ถือเป็นรากฐานของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งได้มีนักคิดนักวิชาการให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้อย่าง

มากมาย ซึ่งจะได้นำมาใช้เป็นกรอบการศึกษาในประเด็นของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในครั้งนี้ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวนั้น จะขอนำเสนอเฉพาะประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ คือ ในมิติของการนำไปใช้และให้ความหมายของการกระจายอำนาจ

โกวิทย์ พวงงาม (2548 : 39) ได้ให้ความหมายว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ กระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีอำนาจอิสระที่จะดำเนินกิจการ แต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (2548 : 7-8) ได้กล่าวถึง องค์การสหประชาชาติ (The United Nations) ที่ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจดังกล่าวนั้นว่าได้ถูกนำไปใช้ใน 2 แนวทางด้วยกัน คือ ในแนวทางที่หมายถึง การแบ่งอำนาจ (Deconcentration) และในทางที่ หมายถึง การโอนอำนาจ (Devolution)

ในลักษณะของแนวทางที่หมายถึงการแบ่งอำนาจนั้น เป็นลักษณะของการที่ท้องถิ่นมิได้มีอำนาจในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายที่เกิดขึ้นนั้นด้วยตนเอง แต่จกระทำโดยหน่วยงานหรือตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ลงไปทำงานในท้องถิ่นหรืออีกนัยหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่าเป็นการตัดสินใจที่ดำเนินการไปภายใต้กรอบนโยบายหรือตามความต้องการของรัฐบาลในส่วนการนั่นเอง บางครั้งการกระจายอำนาจในลักษณะนี้อาจเรียกได้ว่า “Administrative/Bureaucratic Decentralization”

ในอีกแนวทางที่หมายถึง การโอนอำนาจนั้น หมายถึง การที่ท้องถิ่นได้รับโอนอำนาจในการตัดสินใจอย่างแท้จริง โดยหน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือตัวแทนของท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกนั้น จะทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจ และกำหนดนโยบายได้ด้วยตนเอง โดยส่วนกลางไม่เข้ามามีบทบาทหรือหากมีก็จะเป็นบทบาทที่จำกัดอย่างมากอยู่ในบางเรื่องที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศเท่านั้น บางครั้งการกระจายอำนาจในลักษณะนี้เรียกว่า “Political/Democratic Decentralization”

นิยามดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจในลักษะของการโอนอำนาจนั้นแสดงถึงการกระจายอำนาจที่แท้จริงมากกว่าการกระจายอำนาจในลักษณะที่หมายถึง การแบ่งอำนาจที่เป็นเพียงการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงานราชการหรือกลไกของรัฐมากกว่า ในขณะที่การโอนอำนาจนั้นมีขอบเขตที่กว้างกว่าการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นเฉพาะภายในหน่วยงานราชการหรือกลกาของรัฐ แต่เป็นเรื่องของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่นอย่างมีอิสระอย่างแท้จริง คำว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) จึงเป็นคำที่มีความหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ครอบคลุมการกระจายอำนาจทั้ง 2 แนวทางที่กล่าวมา ซึ่งการจะมองว่าเป็นการกระจายอำนาจแบบใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับพิจารณาในรายละเอียดของการกระจายอำนาจของแต่ละประเทศว่ามีมิติและขอบเขตที่กว้างขวางเพียงใด

ชำนาญ ยุวบูรณ์ (2548 ; อ้างถึงใน ทินพันธุ์ นาคะตะ. 2548 : 170) ได้นิยามไว้ว่า "การกระจายอำนาจ" หมายถึง การปกครองซึ่งท้องถิ่นมีอำนาจการบริหารงานเป็นอิสระในการกระทำบางอย่าง แต่ต้องอยู่ในความดูแลของราชการของส่วนกลาง

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2547 : 171) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจในการปกครองให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองตามสมควร แต่ส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาคยังมีการควบคุมในเรื่องการกำหนดนโยบายอยู่

อุทัย หิรัญโต (2533 : 13) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ การกระจายอำนาจไว้ว่า การกระจายอำนาจตามความหมายที่แท้จริง น่าจะหมายถึง การที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการดำเนินกิจการในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การมีอำนาจอิสระที่ดำเนินการ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐเท่าที่จำเป็น การมอบอำนาจและการแบ่งอำนาจส่วนกลางหรือผู้มอบยังคงมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ ตัวบุคคล หน่วยงานหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ภายใต้การควบคุมตามสายการบังคับบัญชาในส่วนกลางได้อย่างเหมาะสม แต่การกระจายอำนาจเป็นการโอนมอบและความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิได้เป็นไปในรูปของสายการบังคับบัญชา ทั้งนี้เพราะองค์กรท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลแยกออกจากสายการบังคับบัญชาของส่วนกลาง

สรุป การกระจายอำนาจปกครอง คือ การกระจายอำนาจทางการปกครอง โดยรัฐบาลหรือส่วนกลางเป็นผู้โอนอำนาจให้แก่ท้องถิ่น และอำนาจที่โอนให้นั้นเพื่อประชาชนในท้องถิ่น และมีอำนาจการปกครองที่ได้รับมาจากรัฐบาลนี้น่าจะเป็นที่ครอบคลุมในด้านการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ โดยมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ รวมทั้งการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของรัฐบาลเป็นหลักด้วย

2. ลักษณะการกระจายอำนาจการปกครอง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2534 : 16 – 17) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์กรเป็นนิติบุคคลเพิ่มจากส่วนกลาง องค์กรท้องถิ่นเหล่านี้มีเจ้าหน้าที่ มีงบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหากและไม่ขึ้นตรงต่อการบริหารส่วนกลาง ส่วนกลางเป็นเพียงแต่คอยควบคุมดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเท่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้อย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นเลยก็ไม่นับว่าเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจการปกครองนั้นต้องกำหนดให้องค์กรท้องถิ่นมีอิสระ ในการบริหารงานหรือจัดกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้เองตามสมควร คือ อำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ของตนเอง

4. มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่นของตนเอง ตามลักษณะการกระจายอำนาจการปกครององค์กรท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเอง ซึ่งแยกจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และทรัพย์สินตลอดจนเงินอุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ

5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นบุคคลในท้องถิ่น หมายถึง เป็นคนพื้นที่ นอกจากมีงบประมาณเป็นของตนเองแล้ว การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อันเป็นพนักงานของตนเองหรือเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านั้นมิได้ขึ้นในสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ในส่วนกลางโดยตรง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้นเอง

สรุป ลักษณะของการกระจายอำนาจการปกครอง คือ การจัดตั้งองค์กรเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง ที่มีอำนาจอิสระในการปกครองได้ตามสมควร มีการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และยังเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้อย่างใกล้ชิด โดยมีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งการจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นนิติบุคคลในพื้นที่ของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. จุดแข็งของการกระจายอำนาจการปกครอง

จีรศักดิ์ บุญโชคช่วย (2533 : 21) ได้อธิบายจุดแข็งของการกระจายอำนาจการปกครอง 3 ประการ คือ

1. ทำให้เกิดการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ดีขึ้น บริการสาธารณะบางอย่างที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสียเฉพาะท้องถิ่นที่ได้มอบให้ผู้บริหารงานท้องถิ่น ซึ่งเลือกตั้งขึ้นจากประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำก็ย่อมจะได้ผลตรงกับความต้องการในท้องถิ่นมากขึ้น เพราะรู้ปัญหาและความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นได้

2. เป็นการแบ่งเบาภาระการบริหารส่วนกลางได้บ้าง ในปัจจุบันนี้ราชการบริหารส่วนกลางมีภารกิจมากอยู่แล้ว เกี่ยวกับการจัดทำกิจการอันเกี่ยวกับการจัดทำกิจกรรมอัน

เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนร่วมของประเทศ ได้ตัดภาระเกี่ยวกับกิจการท้องถิ่นที่ไม่อาจดำเนินการได้อย่างทั่วถึงออกไปเสียบ้าง ถ้าจะทำให้เกิดผลดีสมกับความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นได้

3. ทำให้ราษฎรมีความสนใจรู้จักรับผิดชอบ ในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ทำให้ราษฎรมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการท้องถิ่นได้โดยตรง และเกิดความจำเป็นที่จะต้องปรึกษาหารือกันในการดำเนินงาน ทำให้ราษฎรรู้จักรับผิดชอบ คิดถึงประโยชน์ของส่วนร่วมท้องถิ่น ทำให้เกิดการกระจายอำนาจในการที่จะบริการแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

สรุปได้ว่า จุดแข็งของการกระจายอำนาจการปกครอง คือ ทำให้เกิดการกระจายอำนาจในการที่จะให้บริการสาธารณะบางอย่างที่เกี่ยวกับประโยชน์โดยส่วนรวมของประชาชนแล้วยังเป็นการแบ่งเบาภาระบริหารส่วนกลางในการทำกิจการอันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ และทำให้ประชาชนมีความสนใจรู้จักรับผิดชอบในการที่ประชาชนจะมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการท้องถิ่นได้โดยตรง และประชาชนยังรู้จักรับผิดชอบคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมท้องถิ่นเป็นหลัก ทั้งนี้ประชาชนยังได้รับความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการต่าง ๆ แล้วยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น

4. จุดอ่อนของการกระจายอำนาจการปกครอง

วิทยา นภาศิริกุลกิจ (2539 : 8 – 9) ได้อธิบายจุดอ่อนของการกระจายอำนาจการปกครอง มีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นภัยต่อเอกภาพการปกครอง และความมั่นคงของประเทศเพราะหากว่าการกระจายอำนาจในท้องถิ่นมากเกินไป อาจทำลายเอกภาพในการปกครองและความมั่นคงปลอดภัยของรัฐได้ ทั้งอาจให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ซึ่งต่างมุ่งที่จะรักษาผลประโยชน์ของตนได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ท้องถิ่น

2. ทำให้ราษฎรเพ่งเล็งเห็นประโยชน์ท้องถิ่นสำคัญกว่าส่วนรวม เมื่อราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น ก็มุ่งที่จะทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตนฝ่ายเดียวจนกระทั่งลืมนึกถึงผลประโยชน์ของประเทศโดยส่วนรวมไป

3. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจปกครองได้ไม่เหมาะสม กล่าวคือจะถือพรรคพวกการใช้อำนาจหน้าที่บังคับกดขี่พรรคฝ่ายตรงข้าม หรือราษฎรที่ไม่อยู่ในพรรคของตน ซึ่งทำให้เกิดความไม่สงบราบรื่นได้ ย่อมทำให้เกิดความเดือดร้อน และความไม่พอใจแก่ราษฎรยิ่งกว่าถูกปกครองโดยส่วนกลางเสียอีก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4. ย่อมทำให้เกิดความสิ้นเปลืองมากกว่าและมีต้นทุนสูง เพราะต้องมีการแยกงบประมาณเป็นส่วน ๆ ทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่ และเครื่องมือเครื่องใช้ของตนเองซึ่งไม่หมุนเวียนสับเปลี่ยนโยกย้ายใช้ในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งอาจมีการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัดและควบคุมการเงินไม่พอจ่าย

สรุปได้ว่า จุดอ่อนของการกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะเป็นภัยต่อเอกภาพการปกครอง และความมั่นคงของประเทศเพราะหากว่าการกระจายอำนาจในท้องถิ่นมากเกินไปอาจทำลายเอกภาพในการปกครองของประเทศและความมั่นคงปลอดภัยของรัฐและจะทำให้ประชาชนมุ่งที่จะรักษาผลประโยชน์ของตนได้โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ท้องถิ่นและยังมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกโดยการใช้อำนาจหน้าที่บังคับบกดขี่พรรคฝ่ายตรงข้ามอันจะเป็นผลเสียแห่งรัฐต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในบริบทของประเทศไทยนั้น การกระจายอำนาจ การถ่ายโอนภารกิจ หน้าที่ และบุคลากร ให้กับท้องถิ่นนั้นล้วนแล้วแต่มีนโยบายกรอบการดำเนินการที่มาจากส่วนกลางแทบทั้งสิ้น รวมถึงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดยังคงเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับ และควบคุมดูแลโดยหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของไทยจึงยังคงอยู่ในลักษณะของแนวทางการแบ่งอำนาจอยู่

5. เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจ

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจ เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ 3 ด้าน คือ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2555 : ออนไลน์)

1. ความอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบบประชาธิปไตย

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นโดยปรับบทบาทของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้ส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทนเพื่อให้ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบภารกิจมหภาค และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

ภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกำหมายเท่าที่จำเป็น สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ขึ้น หรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้บริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ

6. แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ ประกอบด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2555 : ออนไลค์)

1. การถ่ายโอนภารกิจและการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดภารกิจการถ่ายโอนพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรับการถ่ายโอน รวมทั้งการสร้างกลไกและระบบควบคุมคุณภาพมาตรฐานมารองรับ ตลอดจนการปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภารกิจที่ถ่ายโอนจัดเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.2 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

1.4 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

1.5 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีต และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การกระจายอำนาจการเงิน การคลังและงบประมาณ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการพิจารณาภาพรวมรายได้ของท้องถิ่น 3 องค์ประกอบ คือ

2.1 รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดเก็บและจัดหาเองทั้งที่เป็นภาษีท้องถิ่นและรายได้อื่น

2.2 รายได้ที่รัฐจัดแบ่งหรือจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่ม

2.3 รายได้ประเภทเงินอุดหนุน

3. แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารงานบุคคล โดยการโอนบุคลากรต้องสอดคล้องกับภาระหน้าที่และความพร้อมขององค์กร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งยังต้องมีความราบรื่น คล่องตัว สอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความยืดหยุ่น จูงใจ ให้คนทำงานในท้องถิ่น มีหลักประกันความก้าวหน้า ยึดหลักการตามระบบคุณธรรมมีกลไกดูแลความเป็นธรรม และต้องมีมาตรฐานใกล้เคียงกับมาตรฐานการริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ๆ

4. แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งยังต้องปรับปรุงกลไกการตรวจสอบทางการเงินและการใช้จ่ายงบประมาณ การให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมการำงานตรวจสอบของภาครัฐ และส่งเสริมให้ประชาชนและภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมจัดซื้อ จัดจ้างและร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล

5. การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจที่ต้องดำเนินการ ประกอบด้วย

5.1 การเตรียมความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 การปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ

5.3 การพัฒนาองค์กรในระดับจังหวัดเพื่อรองรับการถ่ายโอน

5.4 การปรับปรุงระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบ และระบบข้อมูล

5.5 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.6 การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและภาคประชาสังคมในการตรวจสอบ

6. การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ การแก้ไขกฎหมายมีสาระเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

6.1 การปรับปรุงกฎหมายงบประมาณเพื่อรองรับการจัดสรรเงินจากภาครัฐ

6.2 การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยระบบงบประมาณท้องถิ่น และระบบการตรวจสอบทางการเงินการคลัง ทั้งภายในและภายนอก

6.3 การปรับปรุงระบบการกำกับดูแลของราชการการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมดยงกับระบบศาลปกครอง

6.4 การปรับปรุงโครงสร้างราชการบริหารส่วนภูมิภาค

6.5 การจัดให้มีกฎหมายว่าด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

6.6 การจัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลเพื่อรองรับการถ่ายโอนข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

7. กลไกการกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ โดยกลไกดังกล่าวจะมีหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชน มีกระบวนการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการถ่ายโอน มีการศึกษาพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการ วิธีการ รูปแบบ และแนวทางการถ่ายโอนภารกิจอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์

การสร้างระบบประกันคุณภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยราชการส่วนกลางคงต้องกำหนดมาตรฐานทั่วไปของการจัดบริการสาธารณะเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคุณภาพการจัดบริการสาธารณะ โดยมีการแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ตลอดจนรัฐหรือองค์กรกลางเข้ามาร่วมทำการประเมินร่วมกับประชาชนและประชาสังคม

7. การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 284 ได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดสาระสำคัญไว้ ดังนี้ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 4 – 5)

1. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง

2. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

3. การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขาององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน ทำหน้าที่ตาม ข้อ 1 ข้อ 2 ข้างต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระสงฆ์มหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 แห่ง กำหนดให้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในวันที่กำหนด 4 ปี ได้แก่ ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และภารกิจหน้าที่เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจนโดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้ และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากรค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนได้รับ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2549 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบและร้อยละสามสิบห้าตามลำดับ

5. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

8. แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชาบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้คณะกรรมการกรกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และรายงานต่อรัฐสภา และบทเฉพาะกาล มาตรา 35 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันที่กรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2554

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแผนที่กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจายบรรลุเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช 25540 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จมีกระบวนการที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 6 – 10)

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

คำนิยามของการปกครองท้องถิ่นที่มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายการปกครอง ดังนี้

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษาการ (2533 : 11) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบราชการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การจัดตั้งนี้ถูกควบคุมโดยรัฐมีแต่อำนาจในการกำหนดและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นนโยบายของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อุทัย หิรัญโต (2533 : 12) ให้ความหายการปกครองท้องถิ่นว่าเป็น การปกครองที่รัฐบาลให้อำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตน การบริหารงานท้องถิ่นมีการจัดองค์การมีหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลไม่ได้เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนที่รัฐบาลให้อำนาจประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการกันอย่างอิสระแต่อยู่ภายใต้การควบคุมโดยรัฐบาลในการกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของฝ่ายรัฐบาล

2. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงษ์ ฉายะบุตร (2539 : 13) ได้อธิบายความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครองและสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมีความสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้กับท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่น

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำนึกในความสำคัญของท้องถิ่นประชาชนมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการดำเนินงานซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยกลไกทางการบริหารต่างๆ ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการจัดการ

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2533 : 22) ได้อธิบายถึง การปกครองท้องถิ่นประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงว่าประเทศนั้น ๆ มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

ประการที่สอง พื้นที่และระดับ มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการคือ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองออกเป็นสองระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ประการที่สาม การกระจายอำนาจหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

ประการที่สี่ องค์กรนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

ประการที่ห้า การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

ประการที่หก อิสระในการปกครองของตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในการขอบเขตกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

ประการที่เจ็ด งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตกฎหมายให้อำนาจการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญต่อไป

ประการที่แปด การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

4. ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

อนันต์ อนันตกูล (2531 : 10) ได้อธิบาย องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย

1. เป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยวิธีกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมายข้อบังคับให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

2. มีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การปกครองของประชาชน เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถที่จะใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางหรือไม่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของหน่วยงานทหารราชการ

4. มีงบประมาณของตนเอง มีอำนาจจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดอำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะเห็นการบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5. มีการควบคุมของรัฐบาลกลาง เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นมาแล้ว ก็ยังอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนร่วม การมีอิสระในการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้หมายความว่า มีอิสระเต็มที่เพียงแต่หมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินงานเท่านั้น มิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตย รัฐจึงสงวนอำนาจในการดูแลและควบคุม

การปกครองท้องถิ่นนั้นอาจกล่าวได้ว่า ถ้าเกิดขึ้นบนพื้นฐานทางทฤษฎีของการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากหลักการสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเน้นการมีอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้งมีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

5. การกระจายอำนาจกับการปกครองท้องถิ่น

ชูศักดิ์ เที่ยงตรง (2538 : 6) ได้อธิบายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจกับการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมือง การปกครอง การบริหารส่วนท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์ อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในที่สุด ประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นจะได้ใช้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคยเกิดความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการที่หนึ่งคือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกิดขึ้นจากเบื้องบน การปกครองตนเอง คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง นอกจากจะได้รับการเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบการบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่น จึงมักต้องฟังเสียงประชามติ ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอนซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคและปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเอง การปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเองอย่างแท้จริง ก็คือ การกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดอันเป็นรากแก้ว ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งก็คือ การวางรากฐานในท้องถิ่น

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระรัฐบาลกลางเนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้

ประการแรก ภารกิจของรัฐบาลกลางมีอยู่กว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นของแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

ประการที่สอง รัฐบาลกลางมิอาจจะดำเนินการในการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือการจัดการบริหารโครงการในท้องถิ่น โดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรับรู้ปัญหาและเข้าใจได้ดีกว่า ผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้มากที่สุด

ประการที่สาม กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะของท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น และไม่เกี่ยวกับส่วนได้เสียต่อประเทศโดยส่วนรวมจึงเป็นการสมควรที่จะทำให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าว

ดังนั้น หากไม่มีองค์ประกอบขององค์กรท้องถิ่น รัฐบาลกลางจะต้องรับผิดชอบภาระการดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นถูกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น ๆ หากได้จัดทำให้มีการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเองแล้ว ภาระของรัฐบาลกลางจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรการในการดำเนินการยิ่งขึ้น การแบ่งบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่ดำเนินการในเรื่องที่สำคัญหรือโครงการใหญ่ ๆ ระดับชาติที่มีผลต่อส่วนร่วม งานที่มอบหมายให้ท้องถิ่นทำให้รัฐบาลกลางมีความคล่องตัวมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

6. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของการปกครองท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างไม่ว่าระหว่างภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาย่อมแตกต่างกันออกไปการให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

การบริหารงานก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอขอเรื่องอนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารได้เสร็จในท้องถิ่นเองไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

7. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น

ย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับการเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและฝึกฝนทักษะทางการบริหารในท้องถิ่นอีกด้วย

8. การปกครองท้องถิ่นคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

การปกครองท้องถิ่น โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทพึ่งตนเองทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญอันหนึ่งก็คือ การที่ส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้ความร่วมมือร่วมแรงกันซึ่งโดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะมีลักษณะหยิบยื่นได้ แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับกลายเป็นการสร้างปัญหากล่าวคือ เป็นการสร้างการพัฒนาแบบพึ่งพาไม่ยอมช่วยเหลือตนเอง อันเป็นทางลบต่อการพัฒนาประชาธิปไตย การกระจายอำนาจทำให้เกิดลักษณะการพึ่งพาตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยได้

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่

1. ความหมาย ทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่

จากการศึกษาแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ซึ่งได้มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่าบทบาทในลักษณะใกล้เคียงกัน ดังนี้

โคเฮน (Cohen. 1979 : 35-36) ได้ให้ความหมายของคำว่า "บทบาท" ไว้ว่า หมายสิ่งพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องปฏิบัติและยังให้คำอธิบายเรื่องความหมายซึ่งสรุปได้ว่า เป็นบทบาทที่ถูกกำหนด (Prescribed role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางบุคคลจะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่นแต่เราก็ยังคงยอมรับว่าบุคคลจะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ และส่วนบทบาท ที่ปฏิบัติจริง (Enacted role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริงตามตำแหน่งของเขา ส่วนความไม่ต้องกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้นอาจมีสาเหตุมาจาก

1. บุคคลขาดความเข้าใจในส่วนร่วมของบทบาทที่ต้องการ
2. บุคคลไม่เห็นด้วย หรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด
3. บุคคลไม่มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บลูม และเซลนิค (Broom & Selnick. 1977 : 34-35) ได้อธิบายถึงคำว่า "บทบาท" ไว้ดังนี้

1. บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทในอุดมคติ (Socially prescribed or ideal role) เป็นบทบาทตามที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง

2. บทบาที่ควรกระทำ (Perceived role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่า ควรจะกระทำหน้าที่ของตำแหน่ง โดยอาจจะไม,ตรงกับบทบาทในอุดมคติทุกประการ และอาจ แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

3. บทบาทที่กระทำจริง (Performed role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำไปจริงตามความเชื่อความคาดหวัง ตลอดจนความกดดัน และโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

อัลพอรท (Allport. 1973 : 181-184) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวของ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (Role expectation) คือ บทบาทที่สังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามความคาดหวังที่กำหนดโดยกลุ่มสังคมและโดยสถานภาพที่บุคคลนั้น ๆ ครองอยู่

2. การรับรู้บทบาท (Role conception) คือ การที่บุคคลรับรู้ในบทบาทของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตนเอง ว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถจะมองเห็นบทบาทของตนเองได้ ตามการรับรู้ นั้น ซึ่งเกี่ยวของสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั้นเอง โดยการรับรู้ในบทบาทและ ความต้องการของบุคคล ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role acceptation) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคม และบทบาทที่ตนรับอยู่ การยอมรับ บทบาทเป็นเรื่องที่เกี่ยวของกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและ บุคคลนั้น ทิ้งนี้ก็เพราะว่าบุคคลอาจไม่ไดยินดียอมรับบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับ การคัดเลือกจากสังคมให้รับตำแหน่ง และมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติตาม เพราะถ้าหาก บทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้ง กับความต้องการ (Role conflict) หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็พยายาม หลีกเลี่ยงบทบาทนั้นไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (Actual role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคม คาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลใดจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้สิเพียงใด นั้นก็ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับ บทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้นอยู่ เนื่องจากความสอดคล้องกับบทบาท ตามความคาดหวังของสังคม และการรับรูบทบาทของตนเอง

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2542 : 92-93) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการการแสดงบทบาทของบรรดาสมาชิกภายในองค์การ ย่อมสามารถกำหนดมา ได้เป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นระยะของการคาดหมายในบทบาท เมื่อคนเราเริ่มเข้ามาในองค์การก็จะมีการได้ข้อมูลและข่าวสารจากองค์การ อาจโดยการปฐมนิเทศ การแก่อบรม เพื่อให้ คน ๆ นั้นสามารถคาดหมายถึงบทบาทที่เขาต้องแสดงออกในองค์การ

ระยะที่ 2 เป็นระยะที่เป็นทางการ คนที่เข้ามาถูกกำหนดบทบาทที่จะต้องแสดงโดยอาจกำหนดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน กฎ ข้อบังคับ และเขา จะต้องแสดงบทบาทไปตามที่กำหนดเพื่อแลกกับผลตอบแทนซึ่งอาจจะเป็นผลตอบแทน ทางด้านตัวเงิน หรือทางด้านการได้รับการส่งเสริมเลื่อนตำแหน่งหรือผลตอบแทนอื่น ๆ

ระยะที่ 3 เป็นระยะของการเรียนในบทบาท เมื่อคนที่เข้ามาเริ่มปฏิบัติงาน เขาก็จะเริ่มมีการเรียนรู้ในบทบาทที่เขาได้แสดงออกมาอย่างเป็นทางการ และในขณะเดียวกัน เนื่องจากการทำงาน ต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการความคาดหมายของผู้รวมงานที่ไม่เป็นทางการที่มีต่อบทบาทของเขาก็มีส่วนสำคัญ เขาต้องพยายามที่จะปรับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทบาทของเขา ให้สมดุลกับความคาดหมายที่เป็นทางการ จากองค์การและความคาดหมายที่ไม่เป็นทางการจากผู้ร่วมงาน

ระยะที่ 4 ระยะของการคงอยู่หรือออกไปจากองค์การ เมื่อคนเข้าในองค์การได้ปฏิบัติงานมาจนถึงระยะนี้ เขาก็ทราบว่าเขาควรจะอยู่ หรือลาออกไปจากองค์การ โดย อาศัยการเรียนรู้ จากบทบาทที่ผ่านมาในระยะที่ 3 เขาจะคงอยู่ต่อเมื่อบทบาทที่เขาแสดง อยู่สอดคล้อง หรือเป็นไปตามความคาดหมายขององค์การ และตามความคาดหมายที่ไม่ เป็นทางการของผู้ร่วมงาน ถ้าหากบทบาทที่เขาแสดงอยู่ไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตาม ความคาดหมายขององค์การ หรือตามความคาดหมายที่ไม่เป็นทางการของผู้ร่วมงานอันใดอันหนึ่งแล้ว ก็จะรู้สึกเกิดความขัดแย้งในบทบาท หรือความไม่ชัดเจนในบทบาทขึ้น หากไม่สามารถแก้ไข ก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ความไม่พึงพอใจ และลาออกไปในที่สุด จะเห็นได้ว่าเรื่องราวของบทบาทมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนในองค์การคน ในองค์การจะแสดงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในบทบาทที่เป็นที่คาดหวังจากผู้อื่นและองค์การ จากความหมายและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าบทบาทที่กำหนดไว้เป็นบทบาทที่วางไว้อย่างชัดแจ้งว่า บุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ จะต้องมีสิทธิและหน้าที่กระทำอะไรบ้างในองค์การต่าง ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ มีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และได้วางระเบียบไว้อย่างชัดแจ้งว่า บุคคล ที่ปฏิบัติ งานในองค์การนั้น จำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดแจ้งเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ ขององค์การนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และเป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบถึงบทบาทของตนเองว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมาก น้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีเป็นไปด้วยความ ถูกต้องและให้มีประสิทธิภาพ

ฉะนั้น การที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาท และความรับผิดชอบของตนในฐานะที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ ย่อมจะเป็นผลที่ดีอย่างยิ่ง เพราะการที่มี ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองนั้นจะเป็นทางช่วยให้บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างเหมาะสมตามที่ตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นคาดหวังไว้ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิด ความเจริญก้าวหน้าแก่งานในหน้าที่ของตนและสังคมต่อไปอีกด้วย

2. บทบาทหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ส่งผลให้สภาตำบลมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนจากทางราชการย้อนหลัง 3 ปี ติดต่อกัน เฉลี่ยเกิน 150,000 บาทต่อปีขึ้นไป ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทความสำคัญต่อตำบล และประชาชนหลายประการ ก่อนอื่นนั้นเราจะดูกันถึงหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการคือองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีหน้าที่ต้องทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 (ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552) ดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

ผู้วิจัยไม่นำเอาอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้อที่ 9 เป็นอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายอื่นเพราะเป็นลักษณะหน้าที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากเป็นงานที่ได้รับมอบหมายมาปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ เช่น โครงการสนับสนุนศูนย์ฝึกพัฒนาบุคลากร หน่วยงานก็จะส่งบุคลากร ส่งงบประมาณ มาให้ หรือมีหนังสือสั่งการมาให้ปฏิบัติ เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลและการกระจายอำนาจ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้หน่วยงานการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการสนองตอบต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารงานแก่หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ มีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เหตุผลที่สนับสนุนว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้น อาจพิจารณาได้จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินการที่ส่งผลให้เกิดการกระจายอำนาจต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เอง โดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนอดีต ทำให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวในการดำเนินการบริหารตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้โดยมีลักษณะของการกระจายอำนาจ ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 259)

1. คณะกรรมการและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเกือบทั้งหมด กล่าวคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของราษฎรหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก และมีอำนาจมากกว่าผู้ที่มาจากการแต่งตั้ง นอกจากนี้คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลก็มีมาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันขึ้นมาอีกด้วย

2. อำนาจอิสระของผู้บริหาร มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และกิจกรรมมากขึ้นจากเดิมกำหนดไว้ในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยที่หากหน่วยราชการที่ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ในตำบลจะต้องแสดง องค์การบริหารส่วนตำบลให้ทราบเสียก่อน

3. อำนาจทางการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจัดเก็บภาษีได้เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น (เทศบาล) เช่น รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายอากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อันเกิดจากการฆ่าสัตว์ และยังได้รับการจัดสรรภาษีโดยตรงจากหน่วยราชการที่เก็บภาษีในเขตตำบลนั้น จากภาษีประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น ซึ่งเมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บแล้วก็จัดสรรภาษีเหล่านี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการทางกฎหมายตามลำดับ และที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ที่นอกเหนือมากไปกว่าท้องถิ่นก็คือ รายได้จากการได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอีกด้วย เช่น จากอากรรังนกนางแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล บัตรการประมง ค่าภาคหลวงไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมในที่ดิน เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่จะสะท้อนถึงความสำคัญในการกระจายอำนาจลงสู่หน่วยการบริหารระดับตำบล ซึ่งส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองสู่องค์การพื้นฐานในระดับตำบลและประชาชนจะ ได้รับประโยชน์จาก องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาตำบลซึ่งตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวความคิดและกระแสประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบันที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้การบริหารงานตำบลจะ มีมากขึ้น โดยผ่านของตนในองค์การบริหารส่วนตำบล จะส่งผลให้เกิดความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมในภาพรวมของประเทศต่อไปซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและท้องถิ่นคือเกิดการพัฒนา ทางเศรษฐกิจในด้านการพัฒนา และส่งเสริม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เกิดการพัฒนา ทางด้านการเมือง ในเรื่องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นในระดับตำบลการพัฒนาทางการบริหารของประชาชนโดยให้ประชาชนเป็นผู้บริหารให้เกิดความก้าวหน้าของชุมชนตนเอง เกิดการพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรมและการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (มาตรา 66)

2. มีอำนาจหน้าที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

3. มีหน้าที่จัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 68)

3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร

3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น ๆ

3.3 ให้มาและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.4 ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์

3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะของแผ่นดิน

3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้ามเรือ

3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ข้างต้นนั้นไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การดำเนินกิจการดังกล่าว ให้มีความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

5. มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการของทางราชการในตำบล (มาตรา 70)

6. อาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดกฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ และกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิได้กำหนดโทษปรับเกิน 500 บาท (มาตรา 71)

7. อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชาการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือการปฏิบัติการของ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

8. อาจทำกิจกการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจกรรมร่วมกันได้ (มาตรา 73)

5. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามข้อ 4.3 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542) ดังนี้

5.1 มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนให้ท้องถิ่นของตนเอง (มาตรา 16) ดังนี้

5.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

5.1.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

5.1.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

5.1.4 การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

5.1.5 การสาธารณูปการ

5.1.6 การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

5.1.7 การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

5.1.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5.1.9 การจัดการศึกษา

5.1.10 การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

5.1.11 การบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

5.1.12 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

5.1.13 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

5.1.14 การส่งเสริมการกีฬา

5.1.15 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิภาพของประชาชน

5.1.16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

5.1.17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

5.1.18 การขจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

5.1.19 การสาธารณะ การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

5.1.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

5.1.21 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

5.1.22 การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

5.1.23 การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณะอื่น ๆ

5.1.24 การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

5.1.25 การผังเมือง

5.1.26 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

5.1.27 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

5.1.28 การควบคุมอาคาร

5.1.29 การป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัย

5.1.30 การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและการสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5.1.31 กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อ 1 จะมีผลอย่างสมบูรณ์ต่อเมื่อ แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจ ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลใช้บังคับแล้ว

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.1 วิสัยทัศน์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม

"ประชาชนในท้องถิ่น อยู่ดีมีสุข มีศักดิ์ศรี ชุมชนเข้มแข็งและมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นที่พึ่งของประชาชนในท้องถิ่น" ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา 4 ด้าน ดังนี้

6.1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ได้แก่

1) พัฒนาหลักสูตรและยกระดับคุณภาพทางการศึกษา
2) พัฒนาผู้เรียนและผู้สอนทางการศึกษา
3) สนับสนุนงานวิชาการและกิจกรรมทางการศึกษา

6.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พณิชยกรรม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1) พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยที่เอื้อต่อการผลิต
2) ปรับปรุงระบบการบริการสาธารณะ และระบบขนส่ง
3) ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป
4) ส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ
5) อนุรักษ์คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
6) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

6.1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับคุณภาพชีวิต ได้แก่

1) ก่อสร้าง ซ่อมแซม ถนน สะพาน ทางเท้า และทางระบายน้ำ
2) ก่อสร้าง บำรุง รักษา ระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณูปการ
3) ขุดลอกคู คลอง หนอง บึง และปรับปรุง ภูมิทัศน์
4) จัดทำผังเมือง และการควบคุมอาคาร
5) สนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
6) ส่งเสริมอาชีพ กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7) ยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก เยาวชน ผู้ยากจน ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

8) สร้างความปรองดองและสมานฉันท์ในสังคมและชุมชน

9) สนับสนุนการพัฒนาผู้นำชุมชน ผู้นำสตรี และผู้นำองค์กรอื่นในท้องถิ่น

10) ป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

11) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม ชุมชน

12) พัฒนาและส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ

6.1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 อนุรักษ์และสืบสานศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1) ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะและสืบสานวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่ดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา โบราณสถานที่สำคัญ และแหล่งท่องเที่ยว (องค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง : 2555)

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง

1. ประชากร

ตารางที่ 1 ข้อมูลประชากร/ครัวเรือน แยกรายปี

ปี	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ครัวเรือน (หลัง)
ปี 2551	3,839	4,005	7,844	3,016
ปี 2552	3,089	4,117	8,025	3,225
ปี 2553	4,139	4,328	8,467	3,386
ปี 2554	4,185	4,434	8,619	3,524
ปี 2555	4,314	4,540	8,854	3,711

ที่มา : สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

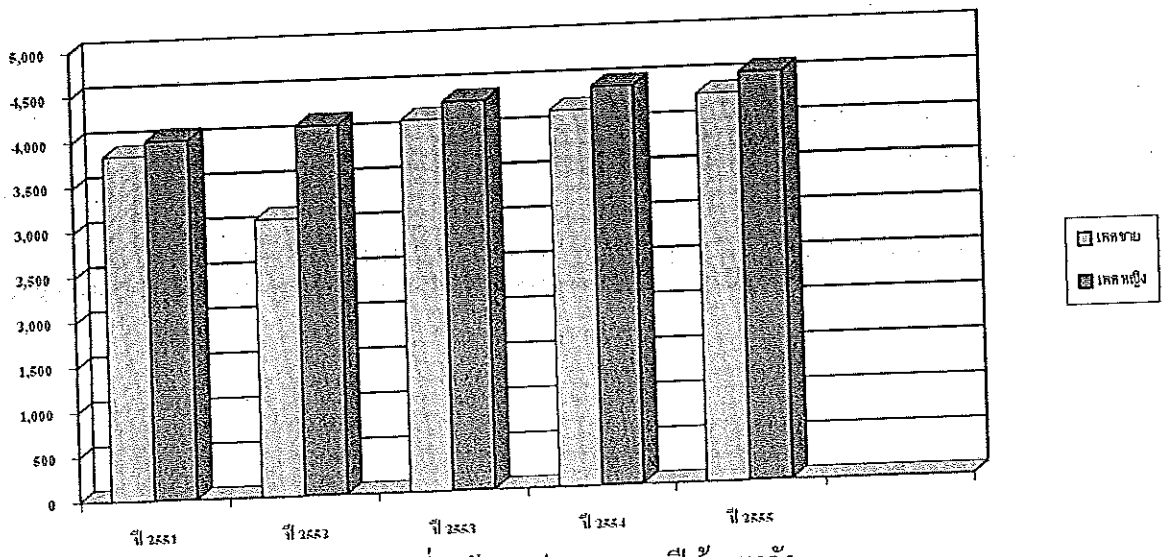

แผนภาพที่ 2 ข้อมูลประชากร 5 ปี ย้อนหลัง

ตารางที่ 2 ข้อมูลประชากร/ครัวเรือน แยกรายหมู่บ้าน

บ้าน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (หลัง)
ดินดำ	247	272	519	198
โนนตูม	371	396	757	185
ท่าปะทาย	567	609	1,176	439
วังยาว	258	286	544	155
เกิ้งใต้	286	280	566	204
เกิ้งเหนือ	382	443	825	209
โขงกุดหวาย	178	173	351	93
ทุ่งนาเรา	260	226	486	207
โนนสมบูรณ์	202	179	381	109
โนนสวรรค์	201	194	395	116
ดินดำพัฒนา	275	313	588	365
เจริญสุข	447	459	906	389
เกิ้งพัฒนา	151	163	314	79
วังน้ำเย็น	535	625	1,160	1,185
รวม	**4,360**	**4,608**	**8,968**	**3,933**

ที่มา : สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ วันที่ 30 เดือนเมษายน พ.ศ. 2555

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. สภาพปัญหาพื้นที่ความต้องการของประชาชน

เพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลเกิ้ง มีความครบถ้วนสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง วิเคราะห์ปัญหาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีปัญหาอะไรและความจำเป็นพื้นฐานและความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบที่สำคัญ ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง. 2550)

สภาพปัญหาในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบและความต้องการของประชาชน โดยแบ่งออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

2.1 ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

2.1.1 ด้านการคมนาคม

1) ต้องการสร้างถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ภายในหมู่บ้านและระหว่างตำบล

2) ต้องการสร้าง ซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านทุกสาย

3) ต้องการถนนสู่พื้นฐานการเกษตร

4) ต้องการวางท่อระบายน้ำบนสายถนนที่สำคัญเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมขัง

2.1.2 การมีไฟฟ้าหรือโทรศัพท์

1) ต้องการให้มีไฟฟ้าโดยการขยายเขตการบริการไฟฟ้าให้กลุ่มพื้นที่มากที่สุด

2) จัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะตามความจำเป็นและเหมาะสมทุกหมู่บ้าน

3) จัดให้มีโทรศัพท์สาธารณะประจำหมู่บ้าน

2.1.3 แหล่งน้ำดื่มน้ำใช้

1. จัดให้มีระบบน้ำประปาสำหรับอุปโภคบริโภคครบทุกหมู่บ้าน

2. จัดสร้างประปาและขยายเขตการให้บริการเพิ่ม

3. สร้างที่สำหรับเก็บกักน้ำฝนไว้ดื่มในฤดูแล้ง

2.1.4 คุณภาพ และความเพียงพอของน้ำดื่มน้ำใช้

1) ควรมีการรณรงค์เรื่องน้ำดื่มที่สะอาด

2) ควรมีอุปกรณ์กำหนดมาตรฐานความสะอาดของน้ำดื่ม

3) บริการน้ำประปาให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

2.1.5 เอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

1) ต้องการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2) ต้องการออกเอกสารสิทธิ์ในที่สาธารณะประโยชน์

2.1.6 การประกอบธุรกิจในหมู่บ้าน

1) ต้องการมีร้านค้าชุมชนเพื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

2) ต้องการเงินสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

3) ฝึกอบรมอาชีพกับประชากรวัยทำงานในชุมชน

2.1.7 การวางผังเมือง

1) ต้องการสร้างศูนย์ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ตำบล

2) ต้องการสร้างศาลา หรือหอประชุมเอนกประสงค์ภายในหมู่บ้าน

3) ต้องการตัดถนนเพื่อรองรับการพัฒนาหมู่บ้านในอนาคต

2.2 ปัญหาเศรษฐกิจ

2.2.1 การส่งเสริมอาชีพและยกระดับรายได้

1) ต้องการฝึกอบรมอาชีพพื้นฐาน

2) ต้องการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและทุนสนับสนุน

3) ต้องการฝึกอบรมวิชาการเกษตร ประมงและปศุสัตว์

2.2.2 ผลผลิตด้านการเกษตรตกต่ำ

1) ต้องการส่งเสริมเกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านการเกษตร

2) ต้องการให้ส่งเสริมเมล็ดพันธุ์พืช

3) ต้องการปรับปรุงซ่อมแซมคลองส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตร

4) ต้องการฝึกอบรมความรู้ด้านการเกษตร

5) ต้องการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น

6) ต้องการจัดตั้งกองทุนกลุ่มอาชีพการเกษตร

2.2.3 การออมทรัพย์และระดมทุนของประชาชน จัดหาเงินทุนสนับสนุนกลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ

2.2.4 การทำการเกษตรนอกฤดูกาล

1) สนับสนุนเงินทุนแก่เกษตรกร

2) ฝึกอบรมให้ความรู้การจัดตั้งกลุ่ม

3) จัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอ

2.2.5 การประกอบอาชีพอื่น ๆ

1) ต้องการเงินทุนสนับสนุนในการฝึกอบรม

2) จัดหางานเข้าสู่หมู่บ้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.2.6 การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

1) จัดงบสนับสนุนงานประเพณีของหมู่บ้าน

2) จัดงบในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล

3) ส่งเสริมประชาคมหมู่บ้าน

2.3. ปัญหาสังคม

2.3.1 การส่งเสริมสวัสดิการและพัฒนาการ

1) จัดงบช่วยเหลือคนชราและคนพิการ

2) การช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา ที่มีฐานะยากจนและผู้ด้อยโอกาส

3) จัดงบสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางธรรมชาติ

4) ส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาส

5) จัดงบสนับสนุนการแข่งขันกีฬา

2.3.2 การส่งเสริมสวัสดิการภาพในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

1) ฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

2) จัดหาเครื่องหมายจราจรและจัดสร้างคันชะลอความเร็วในหมู่บ้าน

2.3.3 การฝึกอบรมเพื่อความสามัคคีและความมั่นคงของรัฐ

1) การฝึกอบรม อปพร.

2) การฝึกอบรมตำรวจบ้านและตำรวจอาสา

3) การฝึกอบรมความรู้ตามที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ เสนอมา

2.4. ปัญหาแหล่งน้ำ ได้แก่

1) การขุดลอกคูคลองส่งน้ำ

2) สร้างทำนบกั้นน้ำป้องกันตลิ่งพัง

3) สูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อการเกษตร

4) ปรับปรุง ซ่อมแซมคลองส่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

2.5. ปัญหาการเมืองการบริหาร

2.5.1 ด้านการบริหาร

1) เพิ่มจำนวนพนักงานและลูกจ้างให้เหมาะสมกับปริมาณงานและสายงาน

2) ออกข้อบัญญัติตำบลที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

3) ฝึกอบรมพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

4) สนับสนุนการฝึกอบรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและลูกจ้างในหลักสูตรต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5) จัดการประชุมประชาคม

2.5.2 ด้านการจัดการ

1) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ประจำสำนักงาน

3) จัดทำระบบสาธารณูปโภคภายในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

4) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

5) จัดสร้างหอประชุมเอนกประสงค์ประจำตำบล

2.6 ปัญหาสาธารณสุข

2.6.1 การบริการสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

1) สนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถานีอนามัยประจำตำบล

2) เพิ่มการให้บริการด้านสาธารณสุข

3) จัดค่าตอบแทนแก่ อสม.

4) จัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับด้านสาธารณสุขให้กับประชาชนใน

5) ส่งเสริมให้สถานีอนามัยมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและจำเป็นเพิ่มขึ้น

2.6.2 การได้รับการคุ้มครองด้านการรักษาพยาบาล

1) ช่วยเหลือการรักษาพยาบาลผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ เด็ก สตรี คนชรา และคนยากจน

2) รณรงค์และป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการอนามัยแก่ประชาชน

3) จัดงบซื้อทรายอะเบทและสารเคมีเพื่อป้องกันโรคอันเนื่องมาจากยุง

4) จัดหาเครื่องพ่นควันกำจัดยุงพาหะนำโรค

2.6.3 สุขลักษณะในบ้าน (ความสะอาดและสุขภิบาล)

1) ครัวเรือนมีส้วมและใช้ส้วมถูกหลักสุขลักษณะ

2) ครัวเรือนจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ

3) สนับสนุนให้มีถังขยะ

4) จัดหาพื้นที่สำหรับทิ้งขยะไว้รองรับการขยายตัวของชุมชน

2.6.4 การต่อต้านยาเสพติด

1) ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนในท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2) ร่วมมือและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

2.6.5 การรณรงค์ป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง

ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารและให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และโรคเอดส์และโรคติดต่อร้ายแรงแก่ประชาชนทุกหมู่บ้านในตำบล

2.7 ปัญหาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.7.1 ยกระดับการศึกษา

1) สนับสนุนโครงการอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวัน

2) มอบทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดีที่ยากจน

3) สนับสนุนการศึกษาแก่คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

2.7.2 การให้ความรู้ของรัฐ

1) จัดการอบรมวิชาชีพ

2) จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้เรื่องกฎหมายทั่วไป

3) จัดอบรมเรื่องโครงสร้างการอำนวยหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.7.3 สถานที่ให้ความรู้และให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร

1) จัดให้มีหอกระจายข่าวครบทุกหมู่บ้าน

2) จัดให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

3) จัดให้มีศูนย์กระจายข่าวสารประจำหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

2.7.4 การมีกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและกีฬา

1) ให้มีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา

2) ทำบุญกฐิน ผ้าป่าประจำปี

3) จัดกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ วันครอบครัว วันเด็กแห่งชาติ วันสงกรานต์และวันบุญประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น

4) จัดการแข่งขันกีฬาเยาวชนประจำปี

5) ส่งเสริมก่อตั้งชมรมกีฬาในตำบลและหมู่บ้าน

2.8 ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8.1 ป่าไม้

1) โครงการปลูกต้นไม้ หรือป่าชุมชน

2) สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.8.2 คุณภาพดิน

1) จัดหาปุ๋ยอินทรีย์แก่ประชาชนทุกหมู่บ้าน

2) จัดฝึกอบรมการทำปุ๋ยหมัก

3) ส่งเสริมการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมีที่เป็นพิษ

2.8.3 แหล่งน้ำ

1) ปรับปรุงหรือบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะ

2) จัดทำข้อบัญญัติตำบลเกี่ยวกับแหล่งน้ำสาธารณะ

2.8.4 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1) ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวอุทยานวังมัจฉาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

2) จัดทำสวนหย่อมและสวนสุขภาพในสถานที่ส่วนรวมของหมู่บ้านชุมชน

3. ด้านการเมืองการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดรูปแบบและโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจำลองมาจากการปกครองระดับชาติ คือ การบริหารการปกครองโดยมีผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเท่านั้น โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

3.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน แบ่งเป็น 14 เขตเลือกตั้ง โดยใช้หมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็น 1 เขตเลือกตั้ง โดยเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขตละ 2 คน ดังนั้นจึงมีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 28 คน

3.2 คณะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบล, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามจำนวนที่กฎหมายไว้ เพื่อช่วยเหลือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริการงานองค์การบริหารส่วนตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จิตรลัดดา ถิ่นสำราญ (2551 : 69-70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

จารุณี ธนิตกุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ธวัชชัย หล่อวิริยะสกุล (2550 : 67-68) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณธิพา สมศรีดา (2550 : 77-78) ได้ทำการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดพนักงานเทศบาลทุกแห่งในจังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาสารคามเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

มารินทร์ เคนทรภักดิ์ (2550 : 76-77) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเชกา จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเชกา จังหวัดหนองคาย มีระดับผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและผลการเปรียบเทียบทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเชกา จังหวัดหนองคาย โดยรวมพบว่าผู้ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเชกา จังหวัดหนองคาย มีความแตกต่างกันในด้านหน้าที่การงาน ระดับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมาศ โชคชัยวัฒนากร (2549 : 88-97) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาเทศบาล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 ด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีเพศ และระดับการศึกษา แตกต่างกันต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 8 ด้าน พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

พิชัย วัฒนกิติกุล (2549 : 60-62) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

คุณาวุฒิ ไชยคำภา (2547 : 93-94) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

และพนักงานส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอเมือง มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

พจนาถ คาดีวี (2546 : 90-95) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จากทั้งหมด 8 ด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และด้านการบำรุงศิลปะจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ระดับปานกลางจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาและอบรม และด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และบุคลากรที่มีการศึกษาแตกต่างระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน และบุคลากรดำรงตำแหน่งแตกต่างกันระหว่างคณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

วินัย นาสูงชน (2546 : 66-69) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และชั้น 5 โดยภาพรวมด้านสาธารณสุข และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน

รัฐการ สุรงคบพิตร (2543 : 43) ได้ศึกษาในด้านความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลเชิงดอย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีแนวโน้มคาดหวังในทุกประเด็นการบริหารงานของเทศบาลเป้าหมาย โดยคาดหวังมากที่สุดคือ การป้องกันและระงับโรคติดต่อ รองลงมาคือ การมีเครื่องมือใช้ในการดับเพลิง การให้มีและบำรุงสถานที่ที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ และการให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ และผลการศึกษาความคิดเห็นต่อลักษณะการบริหารงานของเทศบาลเป้าหมาย มีความคิดเห็นไปในประเด็นผู้บริหารไม่มีอำนาจเพียงพอในการกำหนดนโยบายการบริหารงาน มีความแตกต่างแยกกันในคณะผู้บริหาร ซึ่งไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาในเทศบาลได้ และยังถูกครอบงำจากส่วนกลาง แต่เทศบาลเป้าหมายสามารถรับฟังและเข้าถึงปัญหาท้องถิ่นได้

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เวด พี แนนดา (Ved P. Nanda. 2003 : 92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง The Good Governman Concept Revisited. จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานที่เกิดขึ้นกับประเทศกำลังพัฒนาที่รับการช่วยเหลือ คือ ไม่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน และพอจะเป็นมาตรฐานในการตัดสินใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ ซึ่งจะรวมถึงการขาดเสถียรภาพทางการเมือง หลักกฎหมาย หลักการควบคุมการทุจริตและหลักความรับผิดชอบที่ยังไม่มีผลในทางปฏิบัติ และการศึกษาวิจัยยังพบอีกว่า ถึงแม้จะมีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในประเทศกำลังพัฒนา แต่ระดับความยากจนของประเทศเหล่านั้นก็ยังสูงอยู่ ตลอดถึงการบริหารงานที่ไร้ประสิทธิภาพ ก็ยังเป็นประเด็นหลักในการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การ ซึ่งจะเชื่อมไปหาประชาชน และการเลือกปฏิบัติเป็นเรื่องที่แก้ไขยากพอสมควรเพราะเป็นเรื่องบริบททางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ของประเทศที่รับการช่วยเหลือ

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากยังประสบปัญหาในการบริหาร ทั้งนี้เกิดจากตัวของบุคลากรผู้บริหารเอง เช่น การขาดความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ การไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นข้อมูลหนึ่งในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไปได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 จึงได้นำการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มากำหนดกรอบการวิจัย ดังแผนภาพที่ 3

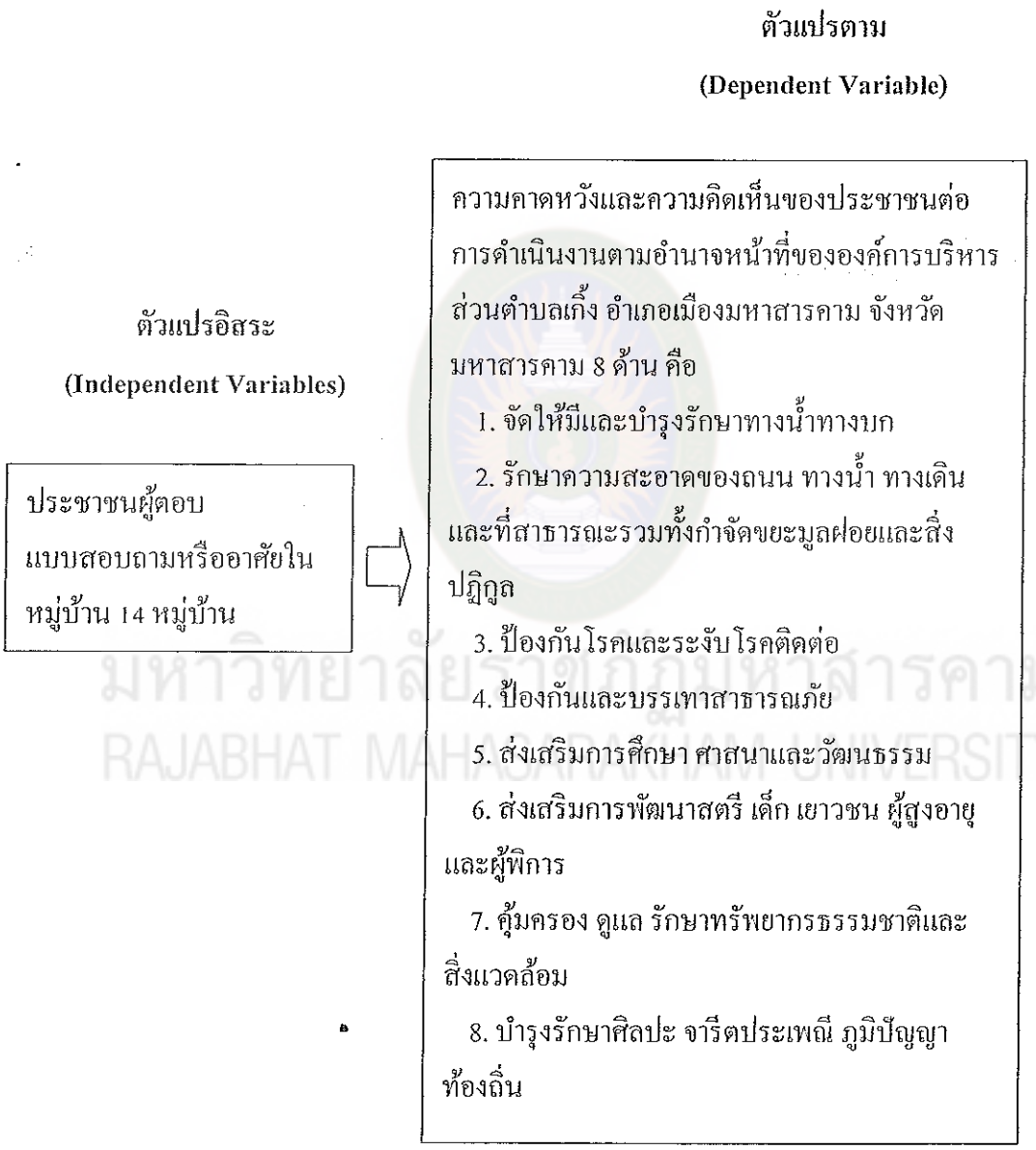

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY